

« Un acte vitau » – Renat Merle, *Occitans !*, 47, p. 12-13

Gramatica :
Per nosautres
Existís pas encara
Lo present de l'indicatiu.
(Florian Vernet)

Ansin mi donava Vernet, i a 15 ans ja, obertura d'un libre sus la cultura occitana. Ara, s'existís per nautreï, lo present, es gràcias a d'òmes ansin. Au contrari dais espompits de la reconeissença (parlatz-me de ieu), dei narcissics que se cercan public avant que de l'aver fargat, e braman a traïson quora public l'es pas, Vernet es l'òme de fe, d'òbra donc, que despuèi mai de vint ans se descarcassa per alargar l'ensenhament de l'occitan en Provença, amaugrat ben de misèras e de còps dins l'esquina. Es dire que faudriá aver tres vidas per tot faire. Pasmens es escrivan, Vernet, e dei grands.

L'òbra, dos libres de novèlas que lo segond ven d'espelir, es fruch de la necessitat, marcada de sei determinacions. Escriure, e escriure en occitan, es pas suplement d'arma, tapa pas lo vuèg de la vida, es pas desfensa e illustracion de la Lengua. Es un acte vitau, e naturau, d'escambi e de rescòntre, e quora l'autor ditz « leu », o podèm dire ambe eu.

D'estre ansin facha a glòps de novèlas, cortetas, densas, l'òbra es lo rebat dei constrenchas de la vida e de la composicion, mai dau còp es mèu que s'esperlonga, e qu'acompanha lo debanar dei jorns.

Miraus, coma aqueu d'Alícia, que de passar de l'autre costat vos fa cambiar de monde, monde simetric, qu'auriá poscut ò qu'auriá degut estre. Lo plaser dau despaisament familier, de l'estranch quotidian, onte l'enfant d'un còp èra es besson mòrt de l'òme resignat, mai escambarlat. Noirits dau barròc sud-american « latin » coma dau fantastic racionan de Borges l'Argentin, *Miraus* (e *Nòvas*) pivelan a l'encòp per sa retenguda-modestia de civilisat, una ironia distanciada, que ti laissan fargar ta veritat dins lo non-dich, e una saba materialista, gostosa.

Au còr de l'Estre, lo non-res ; que de l'acarar ti remanda a la vida, que n'avèm qu'una, pastada dau remembre deis avis, deis amors que son pas pus o pas jamai estats, finala d'aquela puta de societat, que robotisa leis òmes, es facha d'òmes.

Vernet, qu'es lengadocian, mai viu en Provença, escriu aici en provençau « maritim ». Respònsa practica ai questions sus la lenga de causir. La lenga s'assepara pas d'aquelei que la vòlon parlar, o la parlan, o la legiràn. Vernet es pas escrivan « provençau », valent-a-dire de Provença.

Escriu « atots » dins la lenga que « fonciona » dins son ròdol, e cresi pas que despuèi mai de vint ans que se coneissèm, aguèm parlat altra causa qu'aquesta lenga, lenga mòrta pas tan mòrta.

Lo trabalh de l'escrivan es ansin trabalh plaser sus la vida e non pas sus lo diccionari. Rason de mai per o legir.